

jaa Meget, som de Foranstaltninger ville koste, der skulle udføres for at anlægge en Bane mellem Næstved og Slagelse med en Sidebane til Skjælsjør plus de dermed i Forbindelse staaende Foranstaltninger, ca. 6—7 Mill Bane. Naar man sammenligner disse Forslag, hvor Regjeringen dog, hvad jeg paastjønner, aabner Statskassen paa saa vid Gab for Egne, der ligge den mere paa Hjerte, forekommer det mig, at Flertallet har Ret, naar det siger: Set i Sammenligning dermed kan der fra den høie Rigsdags Side ikke med Villighed reises større Indvendinger imod et saadant Offer for at opnaa et saadant Resultat. Kommunetilskudene pleie jo at blive bevilgede paa den Maade, at det beror paa Kommunerne, om de ville yde deres Bidrag eller ei. Vil jaa en enkelt Kommune det ikke, ligger det Hele der; eller er en Kommune særlig stædig, fordi den tror, at Nabokommunerne gjøre det nok, jaa slipper den. Vi have ment her at kunne gaa en anden Vej. Naar det holdes indenfor jaa rimelige Beløb, altsaa godt 1 Mill. Kr., og det kan paavises, at navnlig Knudepunktet Aalborg paa Grund af sin Beliggenhed har særlig stor Interesse af disse Anlæg, vil der ingen Fare være forbunden med at forpligte disse Egne ved Lov til at yde et saadant Tilskud, idet man forudsætter en mindelig Forhandling mellem Ministeren og de Paagjældende. Hvis der ikke naaedes en Forstaelse, er Ministeren berettiget til at fastsætte disse paagjældende Kommuners Tilskud hver for sig, Amtskommunernes og Byernes, og kun forsaavidt alle Vedkommende ikke være tilfredse, kunde det blive Gjenstand for en sluttelig Afgjørelse ved Lov. Naturligvis er man villig til derom at forhandle med Ministeren, og jeg haaber ikke, at der paa dette Punkt skal blive jaaende nogen særlig Uenighed, der skulde vanskeliggjøre Lovens Gjennemførelse. Kun have vi tilladt os at bemærke, at vel er det overordentlig billigt, at Viborg Amt kommer den Del af Amtet, der ligger Nord for Viborg, til Hjælp ved Tilskudet, i Særdeleshed da de have maattet bidrage deres Del til Skive—Glyngøre Banen. Men der synes ogsaa ved Fastsættelsen af dette Bidrag fra Viborg Amt at burde tages noget Hensyn til, at det har Tilskud at udrede i lignende Stemed som dette. Noget Stignende kan siges om Thisted Amt, men der kan det ogsaa siges, at naar hele den østlige Del af Amtet ned til Hjerritslev bidrager med det øvrige Amt til Thybanen, er det ikke mere end rimeligt, at det øvrige Amt ogsaa bidrager til at hjælpe dem til deres Baneforsjængelse fra Hjerritslev til Thisted. Men

man kan paa den anden Side sige, at selve Thisted Bys Bidrag hertil vilde det være ganske naturligt at begrænde af Hensyn til det meget betydelige Beløb, maaste for betydelige Beløb, de have paataget sig for at faae Thybanen. Forrigt gjælder det Samme om Thisted Amt som om Viborg Amt, at det ogsaa som sagt allerede har givet Tilskud til en Bane, nemlig Thy Banen. Men med alt muligt Hensyn til disse Forhold er Kommunebeløbet af den Størrelse, at vi ikke have troet, det var rigtigt at optage Bestemmelser derom i denne Lov, der kunde foranledige, at enkelte Kommuner kunde kaste hele Lovgivningsarbejdet, hele det store Foretagende over Bord, forsaavidt Foretagendet ellers vil kunne gjennemføres, medens vi paa den anden Side maatte erkjende, at Ministeren skulde have Ret til at sige: Pengene maa jeg have sikket for Statskassen, jaaledes som Lovens tilsiger, som Betingelse for, at der kan faas Koncession; og denne Ret vil han have efter vort Forslag. Hvad Expropriationen angaar, da har der været meget forskjellige Systemer. Øst for Storebelt har Ingen betalt Noget til Expropriationen; Vest for Storebelt har man sædvanlig efter Lovene af 1861 og af 1868 betalt, dels i Sylland og dels i Fyn, med Lempelse for de forskjellige Egne, efter Ministerens Bestemmelse, paa Landet et Beløb pr. Tønde Hartkorn og i Byerne efter Folketallet. Man er nu kommen derfra af den Grund, at da Sjællænderne ikke betalte Noget, hvorfor skulde jaa Thyerne betale, da det Hele var Statsanlæg, og man kom jaa i enkelte Tilfælde til at lade Staten udrede hele Expropriationen eller ogsaa at lade Staten deltage med Halvdelen af Expropriationsudgifterne og lade de paagjældende nærmest liggende Egne, eller dem, som sørgede for, at den private Bane blev anlagt, selv skaffe den anden Halvdel. Her har Udvalget tilladt sig at stille et andet Forslag, som jeg vil bede om, at det høie Thing vil skænke Overveielse. Der foreslaas jo her, at Egnene skulle yde et lille Tilskud af 25,000 Kr. pr. Mil. Men naar de jaa desuden skulde udrede Halvdelen af Expropriationsudgifterne, vilde dette forøge den Del af Anlægsomkostningerne, som lægges over paa disse Egne. Kunne de derimod faae Hjælp til den halve Expropriationsudgift af den hele Provinds, vil det lette dem Noget at frembringe de private Baner jaaledes som nu her. Her er nu en Strækning saa stor, at Halvdelen af Expropriationsudgifterne vilde kunne bæres, i Særdeleshed naar vi blive ved de 25,000 Kr. Det tør jeg ikke benægte,